

tentokrát převahu Seveřané. Vůdčím tématem konference bylo vedení škol v souvislosti s globální perspektivou (*Leading Schools with a Global Perspective*). Tomu odpovídaly i dva hlavní referáty přizvaných hostů – v USA (Světová banka) působícího Fina Pasi Sahlberga, který hovořil v pozoruhodně interaktivně vedeném vystoupení na téma „Školy a globalizace“, a Patricka Diggina z Drumcondra Education Centre v Dublinu, který se zaměřil na téma „Vedení – globální perspektiva“. V následných dvanácti sekcích (vedených paralelně ve třech kolech po čtyřech sekcích) pak účastníci hlavní téma konference dále a konkrétně rozvíjeli. Z konference vyšel i sborník⁴, který obsahuje nejen abstrakta, ale i celé texty vybraných příspěvků. K odborné části obsahu patřily i exkurze v pedagogických zařízeních Rigy a přilehlého okolí.

Vlídlost až přátelskost patřily od počátku vzniku ENIRDEM k výrazně silným stránkám této sítě. V některých letech však, zdálo se, poněkud hrozilo, že to na konferencích zastíní kriticky-přátelskou schopnost účastníků udržet na patřičné úrovni odborný aspekt věci. Dokonce se jistou dobu zdálo, že to může stát ENIRDEM jako současně lidsky a profesně založené sdružení nejméně z poloviny i samu smysluplnost její existence. Dnes se zdá, že je toto riziko zažehnáno, obě stránky setkávání fungují vyrovnaněji, a je to ku prospěchu věci. Je, myslím, velmi dobře, že tato síť, která vznikla začátkem 90. let s cílem vytvořit mosty mezi lidmi ze Západu a Východu, v jádru přetrvává a pro účastníky má smysl. Považuji to za významné i na prahu dalšího rozšíření Evropské unie. Síť přitom není uzavřenou skupinou lidí, vstup je umožněn prakticky každému.

Autor této zprávy prezentoval na tomto setkání vedle lidové písně Ešte som sa neoženil (v duetu s Jaroslavem Kalousem na závěrečném show-banketu) také dílčí výstupy výzkumného projektu realizovaného pod jeho vedením týmem z Ústavu pedagogických věd FF MU. Šlo o příspěvek zabývající se kulturou české školy (Pol, Hloušková, Novotný, Zounek).

Přítští konference bude zaměřena na vedení škol v souvislosti s kultivací kultury školy (*School Leadership and Culture Building*) a proběhne 23. až 26. září 2005 v Helsinkách (ku škodě věci tak tentokrát dochází k termínové kolizi s ECER konferencí – její termín nebyl poměrně dlouho znám). Je možné, že některá z následujících konferencí této sítě se brzy uskuteční v Brně – autor zprávy přijal nabídku členství v pětičlenném výboru ENIRDEM. Volbou členů výboru bývá mimo jiné zvykem do jisté míry předznamenat úvahy o místech konání dalších ročních konferencí. Snad se tedy bude letos i v dalších letech nadále na co těšit.

Milan Pol

Konference Mezinárodní asociace výchovného a profesního poradenství 2003 – rozvoj a podpora kvality v pedagogickém a profesním poradenství

Mezinárodní asociace výchovného a profesního poradenství IAEVG (*The International Association for Educational and Professional Guidance*, viz webová stránka <http://www.iaevg.org>) uspořádala svoji zatím poslední konferenci ve dnech 3. až 6. září 2003 ve švýcarském hlavním městě Bernu. Hlavním tématem konference byl rozvoj a podpora kvality ve výchovném a profesním poradenství, které bylo dále členěno do několika dílčích témat, k nimž patřily např. řízení kvality (otázky nových strategií a politiky v poradenství), kvalita v metodologii (nové metody a nástroje v pedagogickém a profesním poradenství) nebo kvalita výsledků a produktů (evaluace a výzkum výsledků pedagogického poradenství). Především o těchto tématech přijelo do Švýcarska jednat takřka 800 účastníků z Evropy (včetně České republiky), ale také z Japonska, Kanady, Thajska, USA a Venezuely.

⁴ Ahonen, J., Diggins, P., Ekiert-Oldroyd, D., Erčulj, J., Groth, E., Ivanova, I., Pol, M., Njerve, I., Targamadze, V. (eds.): *Leading Schools with a Global Perspective. Proceedings of the International Conference. University of Latvia – Riga Teacher Education Centre – Distance Education Centre of Latvia 2003. ISBN 9984-18-092-1.*

Program konference byl zahájen ve středu 3. září přednáškou J. Krumboltze (USA), v níž se zabýval teorií náhody a jejího využití v profesním a pedagogickém poradenství. Na úvodní plenární zasedání navázalo druhý den jednání v sekcích, které probíhalo v hlavní budově bernské univerzity. Účastníci se mohli zúčastnit přednášek, prezentací příspěvků, workshopů nebo diskutovat s autory posterů. Podrobnější přehled o obsahu jednání může poskytnout zaměřený jednotlivých sekcí. Sekce nazvaná „Cíle, politiky a vize“ se zaměřovala na otázky budoucnosti výchovného a profesního poradenství nebo nových přístupů a strategií v poradenství. Vzděláváním a profesním rozvojem poradců, etickými otázkami v poradenství, ale také zdroji, vytvářením sítí a partnerstvím ve výchovném a profesním poradenství se zabývali účastníci sekce „Profesionální a metodologické standardy“. Náplň sekce „Optimalizace organizace a procesů“ byla tématy týkající se nových metod a nástrojů v poradenství nebo poradenství v rozdílných kontextech. V rámci této sekce se živě diskutovalo mimo jiné také o roli informačních a komunikačních technologií v práci poradce. Poslední sekce „Výsledky a efektivita“ se soustředila především na otázky evaluačních výzkumů a efektivitu nebo sociálního a ekonomického významu poradenství. Program konference byl opravdu velmi nabitý (jednání v sekcích naplánovali organizátoři jen na druhý den konference) a mnohdy bylo pro účastníky velmi těžké navštívit všechny vybrané přednášky nebo workshopy.

Mezinárodní asociace výchovného a profesního poradenství IAEVG byla založena v roce 1951. Sdružuje jak jednotlivce, tak národní i regionální asociace působící v oblasti poradenství. V některých zemích jsou členy asociace vedle různých organizací také například Ministerstva školství nebo Ministerstva práce aj. V současné době má IAEVG více jak dvacet tisíc členů. Asociace si vytkla několik cílů, k nimž patří zejména podpora a zefektivňování komunikace mezi jednotlivci a organizacemi působícími v poradenství. Dále se asociace snaží napomáhat rozvoji a šíření nejnovějších poznatků z poradenské teorie, praxe a výzkumu.

K základním dokumentům asociace patří Mise IAEVG schválená Valným shromážděním asociace ve Švédsku v roce 1995. Dokument vymezuje smysl poradenství a formuluje také základní poslání asociace. Mezi významné dokumenty Mezinárodní asociace výchovného a profesního poradenství patří rovněž Deklarace výchovného a profesního poradenství, která byla přijata v Paříži v roce 2001. IAEVG vytvořila rovněž vlastní etické standardy týkající se poradenského procesu, které zároveň utváří rámec pro tvorbu etických standardů jednotlivých členů asociace na národní úrovni. Asociace rozesílá zdarma svým členům informační *Newsletter* a vydává vlastní odborný časopis *International Journal for Educational and Vocational Guidance*.

Konferenci lze považovat z pohledu vývoje výchovného a profesního poradenství za přelomovou, protože jedním z důležitých bodů jednání byla prezentace výzkumné zprávy Mezinárodní kompetence pro výchovné a profesní poradce. Zpráva přinesla výsledky čtyřletého projektu zaměřeného zejména na identifikování klíčových kompetencí, které by si měli osvojit výchovní a profesní poradci pracující v různých institucích a v rozličných zemích. Druhým cílem výzkumu bylo předložit taková doporučení týkající se vzdělávání poradenských pracovníků, aby různé vzdělávací programy určené pro poradce zařadili do svých koncepcí právě osvojování těchto klíčových kompetencí. Zpráva je v plném znění dostupná na www.iaevg.org.

Do jednání konference přispěl dvěma postery také tým pracovníků Ústavu pedagogických věd FF MU v Brně. Poster s názvem „Czech Schools and the Opportunities of Grant Support“ prezentoval hlavní výsledky výzkumného projektu „České a zahraniční grantové nabídky a jejich využití školami sekundární a terciární úrovně“, který vycházel ze zadání Národního vzdělávacího fondu ČR. Druhý poster „Czech School Culture Development and the Possibilities of the Counseling Support Thereto“ prezentoval dílčí výsledky výzkumného projektu Kultura české školy a strategie jejího rozvoje podporovaného Grantovou agenturou ČR. Prezentace posterů byla bohužel naplánována rovněž do druhého dne jednání, což ještě více „zahustilo“ program.

Organizátoři zařadili do programu konference vhodný doplněk, když třetí den věnovali odborným exkurzím do zařízení nebo organizací působících na různých úrovních a v rozličných oblastech výchovného a profesního poradenství. Účastníci si podle svého zájmu nebo zaměření mohli již před začátkem konference vybrat, které zařízení nebo instituci chtějí ve Švýcarsku navštívit.

V nabídce byly školy různých stupňů a typů, poradenská zařízení na místní nebo kantonální úrovni aj. Po dobu konání konference byla otevřena výstava ExpoQ, kde se mohli účastníci konference seznámit s profilem a činností různých organizací působících ve výchovném a profesním poradenství. V rámci výstavy se významnou měrou prezentovala zejména pořadající země.

Konference, která měla také výrazný společenský rozměr (účastníci byli např. oficiálně přijati na bernské radnici), v roce 2003 významně rozšířila tématický záběr několika předešlých konferencí pořádaných v Berlíně, Paříži a Varšavě. V roce 2004 navazují na setkání další dvě významné akce. Na konci června bude IAEVG spolupřátat v San Francisku sympozium věnované mezinárodním perspektivám kariérního růstu. Následující mezinárodní konference IAEVG se uskuteční v září 2004 ve Španělsku a jejím hlavním tématem je poradenství, kariérní růst a sociální inkluze.

Jiří Zounek

Seminář o Interkulturní školní realitě a vytváření „tolerančních programů“

Ve dnech 20. až 23. září 2003 se v bulharském Primorsku uskutečnil mezinárodní seminář s názvem *The intercultural school reality and the development of tolerance programmes*. Setkání bylo realizováno pod záštitou Rady Evropy a bulharského Ministerstva školství v rámci *Council of Europe in-service training programme for education staff*. Celkem se semináře zúčastnilo dvacet účastníků z různých zemí. Kromě zástupců pořadající země se do diskuse zapojili i teoretici pedagogiky, školní inspektoři a učitelé z Itálie, Kypru, Turecka, Švédska a USA. Česká republika měla svého zástupce z řad studentů doktorského programu Pedagogika na Ústavu pedagogických věd Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně.

Hlavními cíli semináře bylo poukázat na nutnost začleňování interkulturní výchovy do školní praxe, porovnat přístupy k interkulturní výchově v jednotlivých zemích a pokusit se pro interkulturní výchovu vytvořit společný projekt – tzv. toleranční program.

V přátelské atmosféře nejprve probíhaly diskuse o školských systémech participujících zemí, které postupně přešly v diskusi o možnostech aplikace interkulturní výchovy, o jejím místě v obsahových dokumentech škol apod. Přes rozdíly v názorech na dílčí otázky širokého tématu (např. na vhodnost dominantních přístupů k multikulturní výchově v hostující zemi), se účastníci na řadě základních otázek shodli. Kromě všeobecné shody nad potřebou začlenění interkulturní výchovy do výuky, prakticky všichni přítomní vyjádřili souhlas s tím, že by ve školách měla ve větší míře probíhat integrace, zejména dětí jiných etnik a národností. K další shodě došli účastníci při diskusích o přijímání dětí se speciálními potřebami do běžných tříd. Zde je vhodné zmínit, že v diskusi na téma integrace dětí se speciálními potřebami byly patrné rozdíly. Někdy zaznívaly sofistikované názory opřené o mnohaletou zkušenost, jiní naopak přiznali, že v dané problematice stojí teprve na začátku.

V závěru čtyřdenního semináře se účastníci pokusili vytvořit tzv. „toleranční program“, který by bylo možné aplikovat v různých evropských zemích. Tento cíl byl ovšem naplněn jen z části, což nemohli ovlivnit ani organizátoři ani účastníci. Při značné rozdílnosti jednotlivých vzdělávacích systémů, která je zapříčiněna národnostními odlišnostmi, se totiž ukázalo, že vypracování jednotného projektu, který by bylo možné bez dalších zásadních úprav aplikovat jak v Bulharsku, tak i v České republice, Itálii, Turecku, Švédsku nebo na Kypru, je prostě prakticky nemožné.

Celkově však považují seminář za přínosný. Účastníkům nabídl dobré příležitosti diskutovat a poznávat odlišnosti jednotlivých přístupů a systémů, uvědomit si nutnost mezinárodní spolupráce při tvorbě a rozvíjení interkulturních i jiných projektů. A konečně, seminář byl také akcí, na níž mohli účastníci navázat zajímavé pracovní i osobní kontakty.

Martin Skutil